

Posudek bakalářské práce

TEREZY GRÜNZWEIGOVÉ

ŽIDÉ V ROMÁNECH GIORGIA BASSANIHO,

Ústav románských studií FFUK

Bassani je jistě pozoruhodný autor a poměrně často se vrací jako téma bakalářských či diplomových prací. Zpravidla upoutává tím, jak tematizuje osudy židovské komunity v mussoliniovské éře. Tereza Grünzweigová se znovu zaměřila na tuto problematiku a zpracovala ji velice zdařile, s nespornou samostatností a originalitou.

Po stručném úvodu věnovala jednu kapitolu Bassaniho životu a druhou jeho dílu (v té souvislosti charakterizovala i jeho povídkovou tvorbu, která jinak zůstala stranou analýz). Pro čtenářovo pohodlí předeslala vlastní analytické části ještě „stručné obsahy“ rozebíraných děl. Vůbec to nepodceňuji, napsat heslovité resumé jakéhokoli narativního útvaru je dosti náročná záležitost, a Grünzweigová je napsala opravdu dobře.

Analytická část pak tvoří jádro této bakalářské práce. Je výborná. Autorka si především tuto část velmi promyšleně rozvrhla, a její výklad má v důsledku toho přehlednou dynamiku.

Zvolená perspektiva má ve skutečnosti svá rizika: je v zásadě historická (a sociologická) a může svádět k tomu, aby převážily informace obecného rázu a literární text byl využit pouze ilustrativně. Je opravdu příjemným zjištěním, že toto se Grünzweigové nepříhodilo. Nastudovala si sice historickou problematiku pečlivě (a opřela se o skutečně kvalitní práce, zejména De Feliceho), ale v centru její pozornosti zůstal Bassani.

A tak poté co se dotkne otázky židovské identity, okamžitě upřesňuje, že Bassani ve svém obraze ferrarské židovské komunity podal příkladný obraz osudů židovstva asimilovaného. Ani téma židovské diaspory a problém antisemitismu nejsou pojednány pouze abstraktně: autorka přesvědčivě dokládá, že právě prizmatem Bassaniho textů lze zahlédnout specifika italské situace. Žid se tu cítí být především Italem, antisemitismus není charakteristický ani pro italskou společnost po první světové válce, ani pro raný fašismus. „Vykořeněnost“ Bassaniho postav tak zpravidla není primárně dána židovstvím, ale má

mnohem komplexnější důvody; teprve další politický vývoj mussoliniovské Itálie posune do popředí tento aspekt. Výborným postřehem je konstatace, že Bassani nepřepisuje příběhy ze třicátých let v optice holokaustu. Jak jemný a stratifikovaný je Bassaniho obraz, dokládá zejména podkapitola Typ Bassaniho ferrarského Žida (zde zvláště oceňuji jemné rozbory drobných jazykových specifik, jak je zrcadlí Bassaniho dialogy).

Tématu Židé a fašismus je věnována samostatná kapitola, na ni pak bezprostředně navazuje kapitola Židé a společnost. Autorka na Bassaniho textech dokumentuje původně vstřícný vztah židovské komunity k ranému fašismu, důvěru v zásadně neantisemitský charakter italské společnosti a mussoliniovského fašismu a posléze narůstající skepsi a šok vyvolaný převzetím německých rasových zákonů. Její analýzy jsou přesvědčivými doklady skutečnosti, že zdánlivě „intimistické“ Bassaniho prózy registrují mentální proměny, jimiž Itálie v průběhu třicátých let prošla, s mimořádnou výmluvností.

Práce se vyznačuje ne zcela běžnou stylistickou kulturou. Pro bibliografické odkazy byl zvolen lehce nestandardní „formát“, věcně jsou však všechny technické naprosto v pořádku. Zadáání bylo nesporně splněno na výbornou.

Praha, 25. 8. 2014

doc. PhDr. Jiří Pelán, Ph.D.,
vedoucí práce